

„Cena víťazstva“

Odvlečenie občanov zo Slovenska a zo susedných štátov do ZSSR v rokoch 1944 – 1945

FÓRUM INŠTITÚT PRE VÝSKUM MENŠÍN v spolupráci s KATEDROU HISTÓRIE FILOZOFICKEJ FAKULTY UNIVERZITY PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA (FF UPJŠ) v Košiciach usporiadali 24. novembra 2016 v priestoroch Historickéj auly Rektorátu UPJŠ v Košiciach medzinárodnú vedeckú konferenciu s názvom „*Cena víťazstva*“. *Odvlečenie občanov zo Slovenska a zo susedných štátov do ZSSR v rokoch 1944 – 1945*.

Konferenciu slávnostne otvorili dekanka FF UPJŠ v Košiciach prof. PhDr. Oľga Orosová, CSc., a maďarský generálny konzul na Slovensku Attila Haraszti.

V rámci programu konferencie bolo v dvoch blokoch predstavených spolu deväť domácich a zahraničných príspevkov v slovenskom a maďarskom jazyku sprevádzaných simultánnym tlmočením.

V prvom bloku s názvom *Príchod sovietskej moci do strednej Európy a jeho dôsledky pre obyvateľov regiónu* predniesla svoj príspevok Réka Kiss z Výboru národnej pamäti v Budapešti, v ktorom sa venovala problematike sovietskej Karpatskej kotliny po roku 1945. V nasledujúcom príspevku priblížili Mateusz Gniazdowski zo Strediska východných štúdií vo Varšave a Dariusz Rogut z Univerzity Jana Kochanowského v Piotrkówě Trybunalském problém odvečenia občanov Poľska do Sovietskeho zväzu v rokoch 1944 – 1945. Odvečeniu Maďarov z Podkarpatskej Rusi na prelome rokov 1944 a 1945 sa vo svojom referáte venovala Erzsébet Molnár z Ústavu Tibora Lehoczkyho v Berehove a na problematiku vojnových zajatcov v súvislosti s výmenou obyvateľstva medzi Československom a Maďarskom upriamili pozornosť Štefan Šutaj a Barbara Kacerová z Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Prvý blok konferencie uzavrel Béni Balogh z Maďarského národného archívu – Štátneho archívu v Budapešti s príspevkom zameraným na problém odvečenia civilného obyvateľstva z územia Maďarska v rokoch 1944 – 1945.

V druhom bloku boli predstavené referáty zamerané na odvečenia obyvateľstva zo Slovenska. Martin Pekár z Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach bližšie predstavil otázku Slovenska v povojnovej Európe. Stanislav Mičev z Múzea SNP v Banskej Bystrici následne priblížil problém Slovákov v systéme GUPVI v rokoch 1949 – 1956. V nasledujúcom príspevku spracoval Attila Simon (Fórum inštitút pre výskum menšín, Šamorín a UJS Komárno) tému odvečenia Maďarov zo Slovenska a reakcie československej vlády. Posledný príspevok konferencie bol venovaný téme Gulag a ženský fenomén, ktorú bližšie osvetlil Peter Juščák z Ústavu pamäti národa v Bratislave.

Problematika odvečenia občanov zo Slovenska a zo susedných štátov do ZSSR v posledných rokoch druhej svetovej vojny v sebe skrýva ešte veľa nezodpovedaných otázok a množstvo smutných osudov, ktoré si zasluhujú našu pozornosť. Zmienená konferencia na pôde Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach odhalila mnohé súvislosti a prispela k dlhodobému úsiliu o poznanie tejto etapy našich národných dejín, ako aj dejín okolitých štátov.

Podujatie približujeme krátkou fotoreportážou.

Text: **Mgr. Zuzana Tokárová, PhD.**

Foto: **Mgr. Lukáš Katriňák**